

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕਦੇ ਬੀਮਾਰ ਹੋਏ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਉਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਖੀਆਂ ਝੂਠੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

{ਵਖਿਆਨ, ਜੋ ਸ: ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਈ ਏ ਐਸ, ਸੰਸਥਾਪਕ, ਸਰਬ ਰੋਗ ਕਾ ਅਉਖਦੁ ਨਾਮੁ ਮਿਸ਼ਨ, ਦੁਆਰਾ, ਰੋਗ ਨਿਵਾਰਣ ਕੈਂਪ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੁਹਰਾਨ, ਮਾਰਚ 5, 2009 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।}

ਗੁਰੂ ਸਵਾਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ ਫਤਹਿ ਬੁਲਾਓ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਵੱਡੇ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ ਹੋ, ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦੁਆਰਾ ਇਥੇ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਲਾਹਾ ਉਠਾਓਗੇ।

ਇਸ ਵਾਰ ਜੋ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਕਿ ਕੁਝ ਸਾਖੀਆਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੇ ਬੀਮਾਰ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਆਇਆ ਉਹ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਨੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸੋ ਬੇਨਤੀ ਹੈ, ਕਿ ਦੁਖ ਦੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਇਕ ਸੇਹਤ ਸਬੰਧੀ ਦੂਸਰੇ ਬਾਕੀ ਦੁਖ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਸੇਹਤ ਦੇ ਦੁਖਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਕਰ ਲਈਏ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੇ ਕਲਿਆਣ ਕਾਰੀ ਕੋਤਕ ਸਮਝ ਆ ਸਕਣਗੇ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਫੁਰਮਾ ਰਹੇ ਹਨ:

ਪ੍ਰਥਮੇ ਮਿਟਿਆ ਤਨ ਕਾ ਦੁਖ॥ ਮਨ ਸਗਲ ਕਉ ਹੋਆ ਸੂਖੁ॥ ਪੰਨਾਂ 395

ਭਗਤੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਫਲ ਇਹ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੁਖ ਚਲੇ ਗਏ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਸਰੀਰ ਰੋਗੀ ਹੈ ਤਾਂ ਭਗਤੀ ਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਵੰਡ ਕਰਨੀ ਕਿ ਸਰੀਰ ਤਾਂ ਰੋਗੀ ਹੈ ਪਰ ਸਰੀਰ ਅਨੰਦ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਆਪ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਅਗਰ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਤਕਲੀਫ ਹੈ ਜੇ ਕੋਈ ਚੌਂਕੜੀ ਮਾਰ ਕੇ ਬੈਠ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਭਗਤੀ ਕੀ ਕਰਨੀ ਹੈ? ਜੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਦਰਦਾਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹਦਾ ਧਿਆਨ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਵੱਲ ਜਾਏਗਾ ਤੇ ਅਨੰਦ ਕਿਥੋਂ ਆਏਗਾ? ਕਈ ਵੀਰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮਕ ਅਨੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਰੋਗੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਪਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰਨ ਦੇ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ।

ਸਮਝਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀਰ ਰੋਗੀ ਹੈ ਤਾਂ ਧਿਆਨ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਨਾਂ ਹੀ ਭਗਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਮੁਤਾਬਕ ਅਗਰ ਅਸੀਂ ਭਗਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾ ਫਾਇਦਾ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਹੋਏਗਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਅਰੋਗ ਹੋ ਜਾਏਗਾ। ਸਰੀਰ ਅਰੋਗ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਨਾਮ ਦੇ ਬੀਜ ਨੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਉੱਗਣਾ ਹੈ।

ਸਚੁ ਤਾ ਪਰੁ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਜੁਗਤਿ ਜਾਣੈ ਜੀਓ॥

ਧਰਤਿ ਕਾਇਆ ਸਾਧਿਕੈ ਵਿਚਿ ਦੇਇ ਕਰਤਾ ਬੀਉ॥ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ

ਆਪਾਂ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਨਿੱਤ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਫੁਰਮਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਭਗਤੀ ਦਾ ਫਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾਂ ਹੈ ਤਾਂ ਭਗਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜੁਗਤੀ ਸਿੱਖਣੀ ਪਏਗੀ ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੋ ਜੁਗਤੀ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਪਰ ਵਾਲੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ, ਕਈ ਵਾਰਾਂ ਸਟੀਕਾਂ ਵਿਚ ਗਲਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਧਰਤ ਕਾਇਆ ਸਾਧਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਲੋਭ ਮੋਹ ਅਤੇ ਅਹੰਕਾਰ ਮਾਰਣੇ ਹਨ। ਰੋਗਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਰਹਿਣਾਂ ਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਵੀਰੋ ਸੋ ਫੀ ਸਦੀ ਗਲਤ ਹੈ। ਰੋਗ ਆਉਂਦਾ ਹੀ ਤਦ ਹੈ ਜਦ ਅੰਦਰ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਲੋਭ ਮੋਹ ਅਹੰਕਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਕਾਰਣ ਭੀ ਇਹੋ ਹੈ। ਜੇ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਲੋਭ ਮੋਹ ਅਹੰਕਾਰ ਮਾਰੇ ਗਏ ਤਾਂ ਰੋਗ ਕਿਥੋਂ ਆ ਜਾਣਗੇ? ਜੇ ਗੁੱਸਾ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਰੋਗ ਕਿਵੇਂ ਆ ਜਾਊ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕਾਮ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਲੋਭ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਰੋਗ ਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਣਗੇ। ਇੱਛਾ ਰਹਿਤ ਇਨਸਾਨ ਹੋ ਜਾਏ ਤਾਂ ਰੋਗ ਆ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

ਸੋ ਸਹੀ ਅਰਥ ਹਨ ਕਿ ਧਰਤ ਕਾਇਆ ਸਾਧਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀਰ ਦਾ ਅਰੋਗ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਜੁਗਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਭਗਤੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਨੇ ਸਾਧਿਆ ਜਾਣਾਂ ਹੈ ਉਸਦੇ ਅੰਦਰ ਨਾਮ ਦਾ ਬੀਜ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਹੈ ਜਦ ਨਾਮ ਬੀਜਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਆਦਿ ਮਾਰੇ ਜਾਣੇ ਹਨ।

ਹੁਕਮ ਹੈ:

ਜਿਨਿ ਮਿਲਿ ਮਾਰੇ ਪੰਚ ਸੂਰਬੀਰ ਐਸੇ ਕਉਨੁ ਬਲੀ ਰੇ॥ ਪੰਨਾਂ: 404

ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਜਿਹਨੇ ਪੰਜ ਸੂਰਬੀਰ ਮਾਰ ਲਏ ਉਹ ਬਲੀ ਕਿਹੜਾ ਹੈ? ਭਾਵ ਇਹ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਕਠਨ ਹੈ ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਹੀ ਮਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦੁਖਾਂ ਰੋਗਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਜਾਣਾਂ ਹੈ ਫਿਰ ਹੀ ਭਗਤੀ ਹੋਣੀ ਹੈ, ਦੁਖਾਂ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣਾਂ ਹੀ ਧਰਤ ਸਾਧਣੀ ਹੈ।

ਕੀ ਅੱਠਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਨੂੰ ਚੇਚਕ ਰੋਗ ਜਾਂ ਹੈਜਾ ਹੋਇਆ?

ਕਥਾ ਵਾਚਕ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਚੇਚਕ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਸੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਚੇਚਕ ਹੋ ਗਈ। ਨਾਲ ਇਹ ਭੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਨਾਲ ਛੋਹਿਆ ਹੋਇਆ ਪਾਣੀ {ਚਰਨਾ ਮ੍ਰਿਤ} ਪੀਤਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਚੇਚਕ ਠੀਕ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਹ ਰਾਜੀ ਹੋ ਗਏ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹੋ ਸੋਚੇ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਐਸਾ ਇਨਸਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਚਰਨਾ ਮ੍ਰਿਤ ਲੈਣ ਨਾਲ ਹੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰੋਗੀ ਠੀਕ ਹੋ ਗਏ ਹੋਣ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਬੰਦਾ ਮਿਲ ਜਾਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਹ ਭੀ ਪਰਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਨੇੜੇ ਕੋਈ ਰੋਗ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹਾ ਬੰਦਾ ਜਿਹਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਰੋਗ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਣ, ਅਜਿਹਾ ਇਨਸਾਨ ਮਿਲਣਾਂ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਇਹ ਤਾਂ ਸੋਚ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਅਕਲ ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਏਗੀ ਬਿਲਕੁਲ ਸਧਾਰਨ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕੋਈ ਬਹੁਤ

ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜਿਸ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਚਰਨਾ ਮ੍ਰਿਤ ਨਾਲ ਹੀ ਰੋਗ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਣ ਉਹ ਆਪ ਰੋਗੀ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਪਤਨੀ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਕਰਵਾਉਣਾਂ ਸੀ ਅਸੀਂ ਜਾ ਕੇ ਰਹਿਣਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸੁਨਣਾਂ ਸੀ। ਪਰ ਆਮ ਰਿਵਾਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਪੈਸੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ, ਜੋ ਵਾਕ ਆਵੇਗਾ ਉਹ ਹੁਕਮ ਨਾਮਾਂ ਲਿਖ ਕੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਥੇ ਆਪ ਜਾਕੇ ਇਨਸਾਨ ਰਹੇ। ਸੋ ਇਕ ਪਰਚਾਰਕ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਮਿਲਾਪ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਦ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਸਰਬ ਰੋਗ ਕਾ ਅਉਖਦ ਨਾਮੁ ਸੰਸਥਾ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਜਿਥੇ ਕਈ ਰੋਗੀ 5 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰਚਾਰਕ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਆਪ ਬੀਮਾਰ ਹੋਏ ਸਨ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸਨੇ 24 ਘੰਟੇ ਨਾਮ ਵਿਚ ਰੰਗੇ ਰਹਿਣਾਂ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਬੀਮਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ, ਜਦ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਹੀ ਇਤਨੀ ਜਲਦੀ ਆਰਾਮ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਾਣੀਆਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਦੇਖੀਆਂ ਨੇ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਖ ਕੌਮ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਉਸੇ ਗੱਲ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਚੇਚਕ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੀਤਲਾ ਤੇ ਰਖਿਆ ਬਿਹਾਰੀ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਭ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੀ॥ ਪੰਨਾਂ :200

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਤਲਾ ਤੇ ਰਖਿਆ ਬਿਹਾਰੀ, ਭਾਵ, ਭਾਵੇਂ ਸੀਤਲਾ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਸੀ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਨੇ ਸੀਤਲਾ ਤੋਂ ਬਚਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਅਰਥ ਗਲਤ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੀਤਲਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਦੀ ਪਰਮੇਸਰ ਨੇ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਜ਼ਰਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੋਚੋ ਕਿ ਸੀਤਲਾ ਹੋ ਹੀ ਗਈ ਤਾਂ ਪਰਮੇਸਰ ਨੇ ਰੱਖਿਆ ਕਾਹਦੀ ਕੀਤੀ। ਸੋ ਸਪਸ਼ਟ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੂੰ ਸੀਤਲਾ ਹੋਈ ਹੀ ਨਹੀਂ।

ਜਿਹੜੇ ਪਰਵਾਰ ਭੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਚੇਚਕ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਚੇਚਕ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਿਹੜੇ ਪਰਵਾਰ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਭੀ ਚੇਚਕ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਤੇ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਚੇਚਕ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਗਈ? ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਤਦ ਕੀਤਾ ਹੋਣਾ ਕਿ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਜਾਂ ਉਹਦੇ ਬੰਦੇ ਬਾਲਕ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਚੇਚਕ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਬਾਲਕ ਨੂੰ ਚੇਚਕ ਹੋ ਜਾਏ। ਇਸਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭੀ ਚੇਚਕ ਹੋਈ ਨਹੀਂ, ਇਸੇ ਪਰਥਾਏ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਉਚਾਰਣ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਹ ਭੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨੀਂ ਹੱਥ ਲਾਇਆ ਸੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਰਾਪ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਤੇ ਕੋੜ੍ਹ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਉਸ ਪੈਰ ਨੂੰ ਚੁੰਘਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਗੁਰੂ

ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਨੂੰ ਰਾਤੀਂ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਬੇਸਮਝੀ ਦੀ ਹੱਦ ਹੈ। ਕਹਿਣ ਸੁਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ।

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਭੀ ਬੀਮਾਰ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਸਵੇਰੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਕਰਦਾ ਸੀ ਉਹਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਗੁਰੂ ਬੀਮਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਹੋ, ਸਿਆਣੇ ਹੋ, ਦਲੀਲ ਸਮਝ ਅਤੇ ਸਮਝਾ ਭੀ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸੋ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਲਿਖਿਆ ਦੇਖੋ ਤਾਂ ਛਾਪਕ ਨੂੰ ਕਹੋ ਕਿ ਇਹ ਗੱਲ ਗਲਤ ਹੈ, ਸਹੀ ਨਹੀਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿਚ ਆਕੇ ਪੰਜਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਫਰਕ ਪੈਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਾਲੇ ਭਗਤੀ ਦੀ ਜੁਗਤੀ ਨਹੀਂ ਆਈ ਨਾਂ ਹੀ ਜੁਗਤੀ ਸਮਝਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਹੀ ਜੁਗਤੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਜੁਗਤੀ ਸਿੱਖ ਲਓ ਤਾਂ ਰੋਗ ਨੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਭੀ ਆਉਣਾ ਨਹੀਂ।

ਨਾਮ ਅਉਖਧੁ ਜਿਹ ਰਿਦੈ ਹਿਤਾਵੈ ॥ ਤਾਹਿ ਰੋਗੁ ਸੁਪਨੈ ਨਹੀ ਆਵੈ ॥

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਸਚਾਈ ਦੱਸੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਨੂੰ ਅਗਰ ਨਾਮ ਚੰਗਾ ਲਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਰੋਗ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਏਗਾ। ਉਹਦੇ ਨੇੜੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਰੋਗ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। ਕੋਈ ਲੱਭੇ ਬੰਦਾ ਜਿਹਦੇ ਹਿਰਦੇ ਨੂੰ ਨਾਮ ਪਿਆਰਾ ਲਗ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਮੈਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ ਰਿਹਾਂ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਹਿਰਦੇ ਨੂੰ ਨਾਮ ਪਿਆਰਾ ਲਗ ਜਾਏ, ਪਰ ਉਹ ਮੰਜਲ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਿਆ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਆ ਜਾਏਗੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੁ ਮੈਂ ਤਜਰਬਾ ਕੀਤਾ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੋਗ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨਹੀਂ ਲਗਣਾ। ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਲੋਭ ਮੋਹ ਅਹੰਕਾਰ ਰੋਗ ਭੀ ਨਹੀਂ ਲਗਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਨੂੰ ਨਾਮ ਪਿਆਰਾ ਲਗ ਜਾਏਗਾ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਗੁਰੂ ਪਿਆਰਾ ਵਿਰਲਾ ਹੀ ਹੋਏਗਾ।

ਇਹ ਹੁਕਮ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਤਜਰਬਾ ਕਰਕੇ ਦੇਖ ਲਓ। ਜਿਹੜੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਨਾਮ ਪਿਆਰਾ ਲੱਗ ਜਾਏਗਾ ਉਹਦੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਭੀ ਰੋਗ, ਬੁਡੇਪਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਭੀ ਦੁਖ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕੇਗਾ।

ਸੋ ਜਿਸਤਰ੍ਹਾ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦੁਖ ਦੋ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ, ਇਕ ਸਰੀਰਕ ਦੁਖ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਦੁਖ। ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਦੁਖ ਆਏ ਤਾਂ ਕਿਉਂ ਆਏ? ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਬੇਨਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਿਖਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋ ਢੰਗ ਵਰਤੇ ਇਕ ਢੰਗ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਜੋ ਸਚਾਈ ਸੀ ਸਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਇਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਚਾਹਾਂਗਾ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝ ਲਓ, ਕੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਰੋਗ ਹੋਇਆ, ਭਾਈ ਬੁਢਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰੋਗ ਹੋਇਆ, 40-45 ਸਿੱਖ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖ ਦਿੱਤੇ ਉਹ ਗੁਰਮੁਖ ਹੋਏ ਹਨ ਕੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰੋਗ ਹੋਇਆ? ਕਦੇ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਭਗਤ ਕਬੀਰ, ਭਗਤ ਰਵੀਦਾਸ, ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਕਦੇ ਰੋਗ ਹੋਇਆ? ਫਿਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਰੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਕੋਈ ਸਾਖੀ ਸੁਣਾ ਦਿਓ ਕਿ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰੋਗ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਦੱਸ ਦਿਓ ਕਿਥੇ ਲਿਖਿਆ

ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ 75-80 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਭੀ ਸਵਾ ਮਣ ਪੱਕੇ ਸਰੀਰ ਤੇ ਹਥਿਆਰ ਪਹਿਨਦੇ ਸਨ ਉਹ ਇਤਨੇ ਤਕੜੇ ਸਨ। ਸੋ ਸਰੀਰਕ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਤਾਂ ਛੱਡ ਦਿਓ, ਦੂਸਰੇ ਦੁਖਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹਾਂਗਾ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਹੋਈ ਪੱਕੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ, ਚਾਰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਭੀ ਪੱਕੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਕੌਤਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਕੀ ਕਦੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੋਈ, ਜਿਥੇ ਭੀ ਗਏ ਜਿਹੜਾ ਭੀ ਕੋਈ ਦੁਸ਼ਮਨ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਜਿਹਨਾਂ ਭੀ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਕਦੇ ਕੋਈ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਹ ਸਿਖਿਆ ਦੇਣੀ ਸੀ ਕਿ ਨਾਮ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇਨ੍ਹੀ ਵੱਡੀ ਹੈ। ਸਿੱਧਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ, ਟਾਕਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਰਿਧੀਆਂ ਸਿਧੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿਖਾਈ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਮੋਰਚਾ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਿੱਧ ਬਹੁਤ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਰ ਗਏ। ਇਕ ਸਿੱਧ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਆਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਣ ਲੱਗਾ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਤੋਲ ਕੇ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤੀ। ਸਿੱਧ ਸਾਰੇ ਠਠਬਰ ਗਏ ਅਤੇ ਮੰਨ ਗਏ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਬੇਕਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਤੁੱਛ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਨਾਮ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਹ ਦਰਸਾਉਣਾਂ ਸੀ। ਨਾਮ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਉਹਦੇ ਨੇੜੇ ਦੁਖ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ, ਉਹਦੇ ਅੱਗੇ ਦੁਸ਼ਮਨ ਭੀ ਖੜਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਉਹਨੂੰ ਅੱਗ ਨਹੀਂ ਜਾਲ ਸਕਦੀ, ਪਾਣੀ ਡੋਬ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਜਿਦਾਂ ਭਗਤ ਪ੍ਰਲਾਦ ਨੂੰ ਅੱਗ ਨਹੀਂ ਜਾਲ ਸਕੀ, ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਡੋਬ ਸਕਦਾ, ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਾਖੀਆਂ ਸੁਣੀਆਂ ਹਨ। ਕਰੋੜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਹੋਏਗਾ ਜਿਸਦੇ ਵਿਚ ਨਾਮ ਨੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣਾਂ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਇੰਨੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ 18 ਸਿੱਧੀਆਂ ਭੀ ਮਾਮੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਖੇਡ ਹੋਏਗੀ। ਸਧਾਰਨ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣਾਂ ਸੀ ਨਾਮ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇਤਨੀ ਵੱਡੀ ਹੈ ਇਕ ਸਵਾਸ ਭੀ ਨਾ ਗਵਾਓ। ਜਪੁ ਜੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਫਾਇਦੇ ਦੱਸੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਿਲਣਗੇ ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜੁੜੋਗੇ।

ਦੂਸਰੀ ਸਿਖਿਆ ਜੋ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਦੇਣੀ ਸੀ ਕਿ ਦੁਖ ਆਉਣੇ ਹਨ, ਪਰ ਦੁਖ ਸੁਖ ਨੂੰ ਇਕ ਸਮਾਨ ਸਮਝਣਾਂ ਹੈ, ਮਾਨ ਅਪਮਾਨ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਸਮਝਣਾਂ ਹੈ। ਦੁਖ ਕਿਹਦੇ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਆਉਣੇ ਜਿਹਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਨਾਮ ਵਸ ਜਾਵੇ ਉਹ ਵਿਰਲੇ ਹੀ ਹੋਣਗੇ ਸੋ ਬਾਕੀ ਸਾਰਿਆਂ ਤੇ ਦੁਖ ਆਉਣਗੇ। ਸਿਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਦਾ ਭਾਣਾਂ ਮਿੱਠਾ ਕਰਕੇ ਮੰਨਣਾ, ਦੁਖ ਸੁਖ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਸਮਝਣਾਂ, ਸੋਨੇ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਸਮਝਣਾਂ, ਵੈਰੀ ਮਿੱਤਰ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾਂ, ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਖਿਆਵਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀਆਂ ਸਾਖੀਆਂ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੀ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧ ਆਇਆ ਮੁਗਲ ਸਲਤਨਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼, ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜਵਾਨ ਬੱਚੇ ਦੀਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਚਿਣੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ? ਇਹ ਸਿਖਿਆ ਦੇਣੀ ਸੀ ਕਿ ਵੈਰੀ ਮਿੱਤਰ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਸਮਝੋ।

ਕਈ ਵਾਰੀ ਦੁਖ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਾਡਾ ਕਸੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਫਿਰ ਭੀ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਨੂੰ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਮੈਂ, ਡੀ. ਸੀ. ਪਟਿਆਲੇ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਦੋਂ 1971 ਭਾਰਤ ਪਾਕਿ ਲੜਾਈ ਹੋਈ ਸੀ, ਡੀ. ਸੀ. ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਸੂਚਨਾਂ ਆਉਂਦੀ ਮਿਲਟਰੀ ਵਲੋਂ ਕਿ ਕੋਈ ਫੌਜੀ ਗੁੰਮ ਜਾਂ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਿਆ, ਉਸਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਹੌਸਲਾ ਅਫਜਾਈ ਕਰੀਏ। ਨੇਵੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦਾ ਬੱਚਾ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਿਆ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰਦਿਆਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬੀੜ ਬਾਹਰ

ਸੁੱਟ ਦਿਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਨੇ ਪਾਠ ਕੀਤ, ਰੋਜ਼ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਣ ਸਾਹਿਬ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਰੋਜ਼ ਮੱਥਾ ਟੇਕਦੇ ਹਾਂ, ਐਨੀ ਵਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਕਰਵਾਇਆ, ਐਨੀ ਵਾਰੀ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਸਾਡਾ ਮੁੰਡਾ ਫਿਰ ਭੀ ਗੁੰਮ ਹੈ ਇਹ ਸਹਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਕੋਈ ਕਸੂਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਹ ਤਾਂ ਅਤਿ ਨਿਰਮਲ ਤੋਂ ਭੀ ਨਿਰਮਲ ਸਨ, ਅਉਗਣ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਭੀ ਕਿਤਨਾਂ ਵੱਡਾ ਕਸ਼ਟ ਸਹਾਰਿਆ ਅਤੇ ਸਹਾਰ ਕੇ ਕੀ ਕਿਹਾ:

ਤੇਰਾ ਕੀਆ ਮੀਠਾ ਲਾਗੈ॥ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਨਾਨਕੁ ਮਾਂਗੈ ॥ ਪੰਨਾਂ 394

ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਆਪਾਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ:

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਭ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਾ ਕਰਤਾ ॥

ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਆਪਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਹਾਂਗੀਰ ਨੇ ਸਜਾ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਕੌਣ ਸਜਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਤੁਹਾਡਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜਹਾਂਗੀਰ ਦੀ ਕਲਮ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਚੱਲੀ, ਫਿਰ ਸ੍ਰਿਸਟ ਦੇ ਕਰਤੇ ਕਿਸਤਰ੍ਹਾ ਹੋਏ? ਜਾਂ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਜੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਆਪ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਨ ਤਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਪਾਸ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਭੀ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ:

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਸਗਲ ਆਕਾਰੁ ॥

ਜਹਾਂਗੀਰ ਭੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਆਪ ਹੀ ਸਨ, ਉਹਦਾ ਸਰੀਰ ਜਹਾਂਗੀਰ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਹ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸਰੀਰ ਸੀ। ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਜੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ ਡੂੰਘਾਈ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸਰਬ ਮੈ ਪੇਖੈ ਭਗਵਾਨੁ ॥

ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਤਾਂ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਦੇ ਨੇ। ਸਾਡੇ ਵੱਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ।

ਆਖਣਿ ਜੋਰੁ ਚੁਪੈ ਨਹ ਜੋਰੁ॥ ਜੋਰੁ ਨ ਮੰਗਣਿ ਦੇਣਿ ਨ ਜੋਰੁ॥

ਜਿਸੁ ਹਥਿ ਜੋਰੁ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਸੋਇ॥ ਨਾਨਕ ਉਤਮੁ ਨੀਚੁ ਨ ਕੋਇ॥

ਜਹਾਂਗੀਰ ਦਾ ਸਰੀਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸੀ, ਸੋ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਆਪ ਹੀ ਕੌਤਕ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਸਕੇ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕੋਈ ਪਾਪ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਸੋ ਸਰੀਰਕ ਦੁਖ ਸਿਰਫ ਸਾਨੂੰ ਸਿਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਸਹੇ ਸਨ। ਜੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਨਾਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਦੁਖ ਆ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਹਿਣਾਂ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਖ ਔਰ ਸੁਖ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।

ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਖੀਆ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਹੈ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਨਾਨਕ ਦੁਖੀਆ ਸਭੁ ਸੰਸਾਰੁ॥ ਪੰਨਾਂ 954

ਆਪਾਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾਂ ਸੀ ਕਿ ਆਪ ਨੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਸ਼ਟ ਦੇਖਿਆ ਨਹੀਂ, ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਮੌਜ਼ਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ, ਸਾਨੂੰ ਸਿਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦੁਖ ਸੁਖ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਸਮਝੋ। ਹੁਣ ਆਪਾਂ ਇਸਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਕਸ਼ਟ ਸਹੇ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਔਰ ਪੱਕੀ ਗੱਲ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਚੋਜ਼ ਸਨ ਸਿਰਫ ਸਾਨੂੰ ਸਿਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਸਨ। ਸਾਡਾ ਸਿਰ ਝੁਕਦਾ ਹੈ, ਕੁਰਬਾਣ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਬਲਿਹਾਰ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਤੇ। ਸਿਖਿਆ ਦੀ ਸਖਤ ਲੋੜ ਸੀ ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਉਦਾਹਰਣ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭੀ ਜਦ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਦੁਖ ਆ ਘੇਰਦਾ ਹੈ ਸਾਰੇ ਉਪਾਵ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੁਖ ਜਾਂਦਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕਢਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਂਦੇ ਹਾਂ। ਜੇ ਇਹ ਕੁਰਬਾਨੀਆ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਨਾਂ ਹੁੰਦੀ ਸਾਡਾ ਹਾਲ ਕੀ ਹੋਣਾ ਸੀ ਸੋਚਿਆ ਭੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾ ਤੇ ਦੁਖ ਨਹੀਂ ਆਏ ਬਲਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਲਏ, ਸਾਨੂੰ ਸਿਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ:

ਜਿਸੁ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਤਿਸੁ ਕੋਟ ਕਈ ਸੈਨਾ॥ ਪੰਨਾਂ 1155

ਫੁਰਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਹੋਵੇ ਉਸਦੀ ਤਾਕਤ ਕਈ ਕਰੋੜ ਫੌਜ ਜਿੰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਕਿਉਂ ਛੱਡਣਾ ਪੈ ਗਿਆ? ਅਜਿਹਾ ਮਨੁੱਖ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੋਣਾ। ਹੈਰਾਨੀ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੀ ਇੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਭੀ ਵਰਤੀ ਨਹੀਂ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਭੀ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀਆ ਦਿਖਾਈਆ ਨਹੀਂ। ਬਲਿਹਾਰ ਜਾਈਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਰ ਜਰਿਆ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਕਤੀਆ ਹਨ ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ, ਤਸੀਹੇ ਅਤੇ ਕਸ਼ਟ ਸਹੇ। ਸਾਨੂੰ ਭੀ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਗਰ ਸਾਨੂੰ ਮਾੜੀ ਮੋਟੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਦੇਵੇ ਅਸੀਂ ਝੱਟ ਉਸ ਬਾਰੇ ਮਾੜਾ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਰਾਪ

ਹੀ ਦੇਣਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਜਿਹੇ ਜਰਨ ਵਾਲੇ ਆਪ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਐਨਾ ਜਰਨਾਂ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਵਿਚ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਸੋ ਮੁਕਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀਰਕ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਜਾਂ ਸਾਖੀਆਂ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਸਭ ਗਲਤ ਹਨ। ਜਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸਮਝਾ ਦੇਵੇ ਕਿ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਨੇ ਬੀਮਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਕੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇਣੀ ਸੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਰੋਗ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤੇ। ਇਹ ਮੰਨਣ ਯੋਗ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਫਿਰ ਇਹ ਭੀ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਰੀਰ ਕਿਵੇਂ ਤਿਆਗਿਆ? ਇਸਦਾ ਉੱਤਰ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ 18 ਸਿੱਧੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਹ ਭੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਤਿਆਗ ਦੇਣਾ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 18 ਸਿੱਧੀਆਂ ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਖੇਡ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ਤਾਂ ਸਰਬ ਕਲਾ ਸੰਪੂਰਣ ਸਨ। ਕੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਰੀਰ ਤਿਆਗਿਆ ਬੀਮਾਰੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਨੇ, ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸਰੀਰ ਤਿਆਗਿਆ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ। ਕਿਸੇ ਭੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਨਹੀਂ ਤਿਆਗਿਆ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਬਾ ਅਟੱਲ ਰਾਏ ਜੀ ਅਜੇ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਣੇ, ਪਰ ਭਗਤ ਜਾਂ ਸੰਤ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਕਿ ਭਾਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਾਣਾਂ ਪਏਗਾ, ਇਹ ਭੀ ਹੁਕਮ ਸਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਨਾਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਹਰ ਇਕ ਘਰ ਵਿਚ ਮੌਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਅਟੱਲ ਰਾਏ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਢੇਰ ਲੱਗ ਜਾਣਾਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਇਕ ਨੇ ਕਹਿਣਾਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੰਦੇ ਜਿਉਂਦੇ ਕਰ ਦਿਓ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕੀ ਬਾਬਾ ਅਟੱਲ ਰਾਏ ਨੇ ਖੂਹ ਵਿਚ ਛਾਲ ਮਾਰੀ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਲਈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਫੂਰੀ ਚਲਾਈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਸਰੀਰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ।

ਇਹ ਭੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੱਗੇ ਗੱਦੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਕਿਹਨੇਂ ਬਣਨਾ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਪਾਂ ਸਮਝ ਲਈਏ ਕਿ ਰਾਮ ਰਾਏ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਉਹ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਦਰਖਾਸਤ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਗੱਦੀ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਗੱਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗੱਦੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾਂ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਆਪ ਕਰਨ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਮਾਤਰ ਸੀ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਆਪ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਗੱਦੀ ਤੇ ਬਿਠਾਇਆ।

ਸੋ ਮੇਰੇ ਵੀਰੋ ਤੇ ਭੈਣੋ ਮੈਂ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਗਾ ਕਿ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤਕਲੀਫਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਆਏ ਹਨ। ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਸੱਤਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਗਾਇਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸੁਣੋ, ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਭੀ ਕੈਂਪ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭੀ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰੋ। ਘੰਟਾ ਸਵੇਰੇ, ਘੰਟਾ ਦੁਪਹਿਰੇ ਅਤੇ ਘੰਟਾ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੌਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰੋ। ਖਾਣ ਪੀਣ ਦਾ ਪਰਹੇਜ਼ ਰੱਖੋ, ਕਸਰਤ ਕਰੋ, ਮਨ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿਚ ਰੱਖੋ, ਔਗਣਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰੋ, ਔਰ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੋ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸੋਧੋ। ਅਸੀਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ, ਜਿਹੜਾ ਇਲਾਜ ਸਹੀ ਹੈ ਲਓ। ਕਈ ਪੁਛਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਈਏ ਕਿ ਨਾਂ ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਨਾਂ ਕਰਵਾਓ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਕਿ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਭੀ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਠੀਕ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ

ਹੀ ਭਗਤੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਗਤੀ ਹੋਣੀ ਨਹੀਂ ਐਵੇਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਏ, ਉਹ ਮੈਂਨੂੰ ਕਸੂਰਵਾਰ ਕਹਿਣਗੇ ਕਿ ਲਓ ਜੀ ਮੈਂਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਅਤੇ ਫਲਾਨੇ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਸਾਡੀ ਸਲਾਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਲਾਜ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਟੈਸਟ ਹਨ ਜਾਂ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ ਕਰਵਾ ਲਓ, ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਇਹ ਭੀ ਕਰ ਲਓ। ਇਸਦਾ ਬਹੁਤ ਲਾਭ ਹੋਏਗਾ ਕਿ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਮਾੜੇ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ, ਦਵਾਈਆਂ ਲੱਗ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਥੋੜੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪਏਗੀ ਔਰ ਜਲਦੀ ਇਲਾਜ ਹੋ ਜਾਏਗਾ। ਅਸੀਂ ਦੋਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਖਸਮੁ ਵਿਸਾਰਿ ਕੀਏ ਰਸ ਭੋਗ॥ ਤਾਂ ਤਨਿ ਉਠਿ ਖਲੋਏ ਰੋਗ॥ ਪੰਨਾਂ: 1256

ਡਾਕਟਰੀ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪਰਮੇਸਰ ਨੂੰ ਭੁਲਕੇ ਸਿਰਫ ਰਸਾਂ ਵਿਚ ਫਸਕੇ ਅਸੀਂ ਸਰੀਰਕ ਰੋਗ ਪੈਦਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਸੋ ਇਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਸਬਦ ਵਿਚ ਭੀ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਭਾਵ ਭੀ ਹੈ, ਖਸਮ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰਨ ਕਰਕੇ ਰੋਗ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹੁਕਮ ਹੈ:

ਪਰਮੇਸਰ ਤੇ ਭੁਲਿਆਂ ਵਿਆਪਨਿ ਸਭੇ ਰੋਗ॥ ਪੰਨਾਂ: 135

ਬਾਕੀ ਇਲਾਜਾਂ ਨਾਲ ਇਕ ਹੋਰ ਪੱਖ ਜੋੜਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸਰ ਨੂੰ ਹਰ ਵਕਤ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਹੈ, ਉਹਦਾ ਨਾਮ ਜਪੀ ਜਾਣਾ ਹੈ ਸਬਦਾਂ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰੀ ਜਾਣਾ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਅਰੋਗ ਹੋ ਜਾਏਗਾ, ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਭਗਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਵਧੀਆ ਜੁਗਤੀਆਂ ਸਮਝ ਸਕਾਂਗੇ ਅਤੇ ਮੰਨ ਸਕਾਂਗੇ। ਇਸ ਮਾਰਗ ਤੇ ਚੱਲਕੇ ਸਾਡਾ ਇਥੇ ਆਉਣਾ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਏਗਾ। ਸਾਡੇ ਹਲਤ ਪਲਤ ਸਵਾਰੇ ਜਾਣਗੇ, ਅਗਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ। ਭੁੱਲ ਚੁੱਕ ਦੀ ਖਿਮਾਂ, ਸਾਰੇ ਫਤਹਿ ਬੁਲਾਓ:

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥